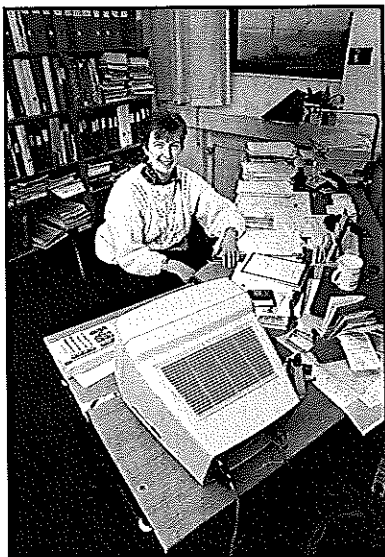

Terminalen

Personaltidning för Volvo Data AB • Nr 9/-87 • Chefredaktör & ansv utg Annika Lundberg • **VOLVO**

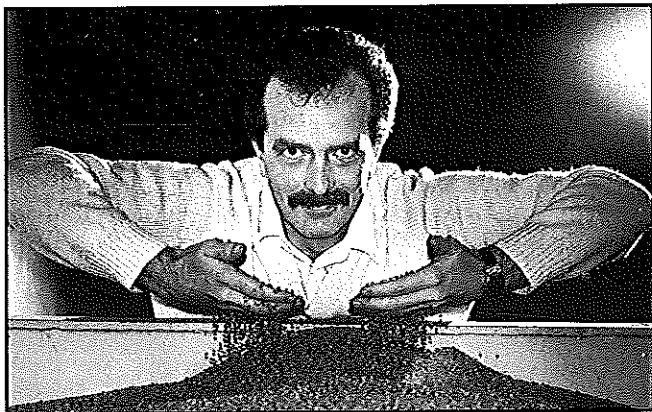

Tankar om arbets- glädje

...och annat
smått och gott.
Margareta Hen-
ricsson, tekniker
på DLI, tar sig
en funderare
(foto: Conny
Nylén).

— SIDAN 10 —

Från frö till sockerbeta

Tänk dig fakta om 50 000 partler sockerbets-
frön samlat i A4-pärmar. Problem. Och verklig-
het på Hilleshög ända tills Volvo Data Syd
ryckte in.

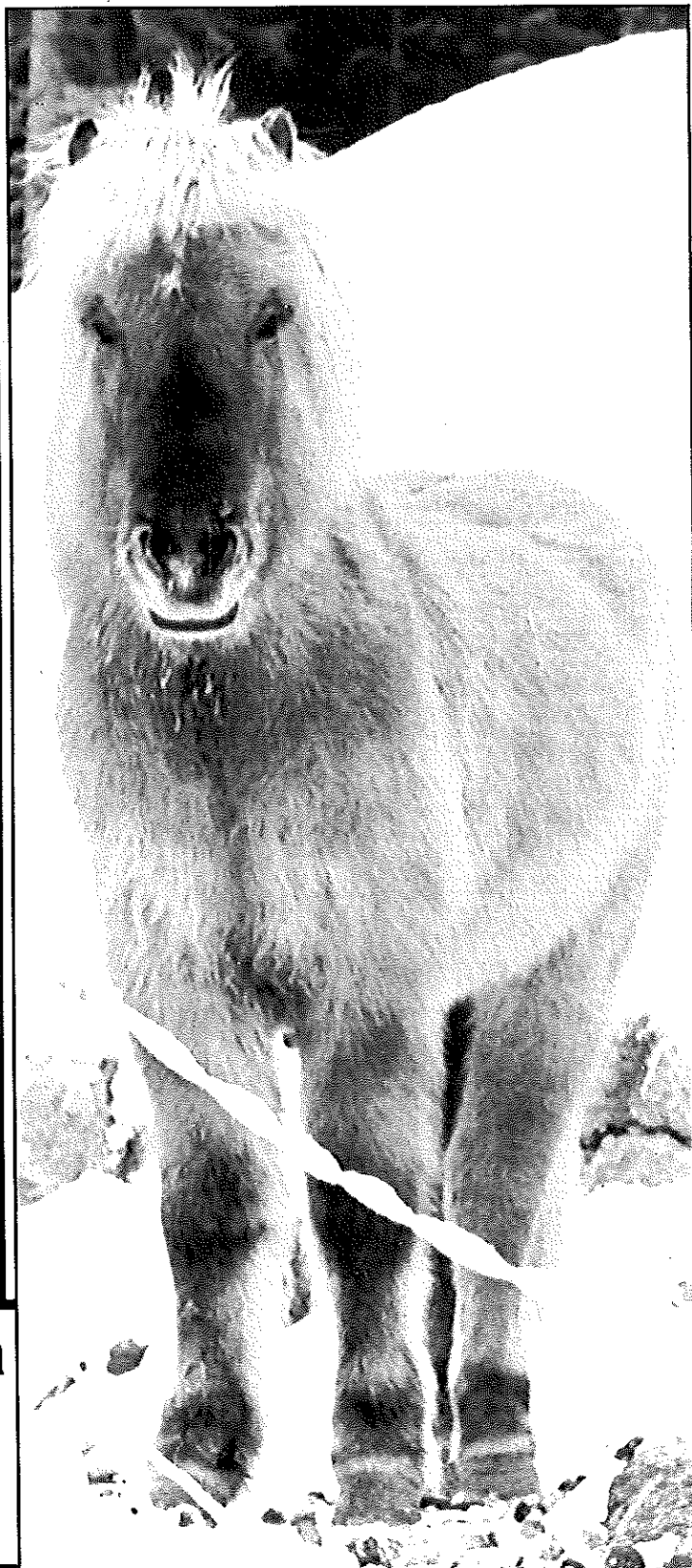
Fröodlare Hans Danielsson på Hilleshög
berättar om HIFI-systemet som blev resultatet.

— MITTEN —

Hästfluga på Volvo Data

Redan vikingarna visste att uppskatta islands-
hästen, som så här års byter till vinterpäls. Nu
har Volvo Data blivit biten av hästflugan från
Island. En av eldsjälarna är Ann Helligren som
också tagit bilden.

— SISTA SIDAN —

Dags för en "kopernikansk revolution" inom datavärlden

Behöver vi inom databranschen skifta synsätt likt en gång Kopernikus, för att komma vidare i utvecklingen? Ja, det anser Lars Olenfeldt, före detta datalt och numera utbildningskonsult.

Idag finns det en hel del inom datavärlden som inte stämmer, anser han i sin debattartikel. För att komma till rätta med detta måste vi radikalt ifrågasätta många av de begrepp vi idag svänger oss med.

Programmering av datorer kräver stor exakthet och väl definierade termer. Den som arbetar "på insidan" av datavärlden avkrävs stor noggrannhet. Den som däremot befinner sig "på utsidan" kan kosta på sig "flummigheter" och löst definierade termer. På arenan har det dykt upp "socialpsykologiska experter" (experter på den "mjuka sidan"). De anser sig också vara experter på datoriserings effekter, och ser det som en av sina uppgifter att hacka på "dataexperterna".

I tvärvetenskapliga debatter mellan datafolk och socialpsykologer brukar det sluta med att datafolket defensivt säger: "Ja, vi måste nog ha mer hjälp av er socialpsykologer, när vi utvecklar våra data system."

Men även på insidan av datavärlden är flummet väl utbrett, man svänger sig med centrala begrepp, vilka aldrig definierats eller ifrågasatts. Exempel på sådana är: användare, användarvänlighet, utveckling och underhåll, softvarukvalitet, expert, informationsstrategi, informationen är en resurs, program, programmerare, etik, datorspråk, etc.

Det är därför hög tid att försöka reda ut de olika begreppen och försöka skapa lite klarhet i förvirringen (med risk att öka denna). Jag kommer i denna artikel att peka på olika begrepp vilka behöver ses över. Jag sitter inte inne med alla svar och därför vore jag tacksam om läsaren griper till pennan och för fram sina synpunkter.

Solen och Jorden

Förr trodde man att solen kretsade kring jorden. Kopernikus påstod på 1540-talet att jorden i själva verket kretsade kring solen. Jorden var endast en planet bland andra. Hans idéer rönt stark kritik. Inte kunde väl en sådan stabil kropp som jorden röra sig överhuvudtaget?! Den kopernikanska synen stred mot kyrkans förhärskande dogm.

Dock har Kopernikus *skiftande av synsätt* spelat en mycket stor roll i vetenskapens fortsatta utveckling. Behöver data-

folket skifta synsätt för att komma vidare?

Det berättas att den danske astronomen Ole Rømer (1644-1710), som studerade planeterna, ganska exakt kunde förutsäga när Jupiters månar skulle förmörkas. Det visade sig dock att han ibland spådde fel med några minuter för mycket, ibland med några minuter för lite.

Han råkade upptäcka att han när Jupiter befann sig långt från solen (och därmed också långt från Jorden) spådde fel åt ena

"Kopernikus skiftande av synsätt har spelat en mycket stor roll i vetenskapens fortsatta utveckling. Behöver datafolket skifta synsätt för att komma vidare?"

hållet, och att han när Jupiter var nära solen, spådde fel åt det andra. Han drog därav slutsatsen att ljuset måste ha en hastighet. Tidigare trodde man att ljuset var ögonblickligt i hela universum.

En fantastisk upptäckt, som banat väg för många andra fantastiska upptäckter.

De sista decimalerna

Genom att rota i någon av de bortre decimalerna i sina beräkningar, kunde Rømer göra sin upptäckt. Det var något, i och för sig mycket litet, som inte stämde. Han kunde ha struntat i detta lilla och sagt till sig själv "jag har väl räknat fel".

I datavärlden idag är det, enligt min mening, en hel del, som inte stämmer. Det är fel redan i heltalspositionen. I vissa lägen är det fel även i miljontalspositionen. Det är dags för oss alla att börja rota och leta. Vi måste även vara beredda att rota i det, som vi känner och är säkra på. Här krävs en radikal omdefiniering av de begrepp, som vi svänger oss med.

För några decennier sedan myntade den amerikanske vetenskapshistorikern Thomas Kuhn begreppet "paradigm". Ett para-

digm är en idé, många gånger omedveten, som styr betraktandet av idéer. En egenhet hos paradigmer är att när man betraktar dem genom sig själva, så syns de inte.

En parallell: Antag att en person bär glasögon med rödfärgade glas. Han kan då påstå: "Världen är röd". En person med grönfärgade glasögon säger: "Världen är grön." En dispyt kan lätt uppstå. De båda kan säga till sig själva: "Den andre påstår att jag har färgade glasögon. Jag skall minsann kolla i spegeln". Och när de betraktar sina glasögon (genom sina glasögon) i spegeln, ser dessa helt neutralt grå ut, och de säger båda: "Nej, det är inget fel på mina glasögon."

Ett paradigm från läkarvetenskapen. För att man skall anse ett läkemedelsexperiment vetenskapligt, bör man genomföra s.k. dubbel-blindtest. Vissa patienter skall få ett läkemedel, andra skall få sockerpiller. Patienterna skall dock inte få veta vilken sorts piller de fått. För att eliminera läkaren som felkälla, hålls också denne i okunskap om vilka piller som patienten fått. Därav namnet dubbel-blindtest (observera att man på senare tid insett att socker har en smärtstillande effekt).

Detta paradigm gör att exempelvis fasta (att inte äta något) som kur mot vissa sjukdomar inte kan anses vetenskapligt, eftersom patienten inte kan hållas okunnig om att han fastar. Fasta faller helt enkelt utanför läkarvetenskapen.

Vi måste försöka bli medvetna om vilka paradigmer som styr vårt sätt att se på datavärlden. Här får vi några saker att fundera på.

"Användaren i centrum" alternativt "användarna vet bäst"

Vi börjar med "användaren". Antag att vi gör ett datasystem, som hjälper en truckförare i ett lager att plocka ihop varor i lagret för en sändning till en kund. Truckföraren är "användare" av datasystemet, han läser kanske datalistor som beskriver sändningarnas innehåll. I ett förbättrat datasystem har datorn sorterat sändningarnas innehåll på ett sådant sätt att truckförarens körsträcka i lagret minimeras. (Sidofråga: har systemet blivit "bättre" ur truckförarens synvinkel?).

Vad händer då om vi ytterligare förbättrar datasystemet så att en helt automa-

Terminalen

Personaltidning för Volvo Data AB.

Chefredaktör och ansvarig utgivare: Annika Lundberg, tel 66 73 64.

I redaktionen: Helga Baagøe, tel 66 77 35.

Memoid: VD.TERMINAL Internadress: avd 2030, HD 3S Postadress: Terminalen, Volvo Data AB, 405 08 Göteborg. Redaktionskommitté:

Företaget: Rolf Bäckström, Ingvar Gall. SIF: Håkan Sturedahl. CF: Hans Dahlqvist. Adjungerad: Annika Lundberg. Kontaktkommitté: Ingvar Gall

avd 2030, Eva-Maria Brandqvist-Jalsborn avd 2170, Inger Ehrenholm avd 2220, Douglas Lundqvist avd 8301, Carl Bostrom avd 2450, Pia Rasmusson

avd 8360, Håkan Hermansson avd 2601, Marie Gårdlund avd 2701, Anita Rasmusson avd 2980, Magdalena Dahlsjö avd 8210. Sättning: Redaktionen

Apple-Macintosh. Repro och tryck: Tryckeri AB Framåt, Göteborg.

tisk truck, utan förare, plockar ihop varorna? Är föraren (som har fått sparken eller blivit omplacerad) fortfarande användare av systemet? Om så, kan vi påstå att denne användare befinner sig i centrum av systemet?

Har trucken blivit användare av datasystemet? Vem har i så fall gjort trucken till användare? Den store Mr. Mastermind? Kan vi påstå att användaren (trucken) vet bäst?

Jämför uttrycket "Människan är företagets främsta resurs", vilket kanske skall formuleras: "Vilken människa (truckföraren eller datasystemutvecklaren eller direktören) är företagets främsta resurs?" Eller skall man uttrycka det: "Det automatiska trucksystemet är företagets främsta resurs?"

Eller är det så att den verkliga användaren är den, som använder sig av lagret och produkterna i detta? Ingen (i alla fall inte trucken) är egentligen intresserad av själva datasystemet.

Fråga att fundera på: Vem är den egentlige användaren av ett datasystem? Alternativt: Kan vi klara datadebatten utan att ens använda ordet "användare"?

Centrum

Har ett system ett "centrum", och var ligger detta centrum i så fall? Den engelske cybernetikern Ross Ashby's definition på system lyder: "Givet: en betraktare. Ett system är de variabler, som betraktaren väljer att betrakta". Ett system är i själva verket en lista över variabler. Dvs. system "uppstår" i betraktarens ögon. Där den ene ser ett system, ser den andre ett annat, medan en tredje inte ser någonting alls.

Ett exempel: Antag att du vill hålla temperaturen i ett rum vid 18°C. Du kanske då kopplar en termometer och ett värmeelement till en sinnrik mekanism, som känner av termometern och känner att temperaturen har sjunkit under 18°. Då ger mekanismen en impuls till värmeelementet att brassa på. Efter ett tag har temperaturen stigit till över 18°, och elementet stängs av, temperaturen sjunker under 18°, och hela cykeln startar på nytt. Ditt system innehåller en variabel, inomhustemperaturen.

Men i detta system kommer kanske temperaturen att pendla mellan 17° och 19° och mera sällan ligga på just 18°. Antag att Du vill att temperaturen skall ligga närmre 18°. Du kan då kanske också mäta utomhustemperaturen med en termometer, och koppla denna till den sinnrika mekanismen och låta denna "resonera" som följer: "Det börjar bli kallt ute. Då blir det snart kallt inne. Jag börjar brassa på i elementet lite försiktigt redan nu innan det ännu blivit kallt inne". Du har nu ett mer sofistikerat system, som innehåller två variabler, inomhus- och utomhustemperaturen.

Hur många variabler skall man betrakta? Hur stort skall systemet bli? Hur vet man att allt är med? Vem skall bestämma hur stort systemet skall vara?

forts sid 12

KLOTTER- PLANKET

Insändare kan man aldrig få för mycket av. Ta chansen att tycka fritt ur hjärtat.

Vill du vara anonym så går det bra. Din identitet kommer endast redaktionen att känna till.

Fatta pennan och bidra till en levande debatt! Memoid: VD. TERMINAL Adress: avd 2030, HD 3S.

Introduktion för nyanställda: Onödig miss drar ned

I våras fick Volvo Data en ny form för introduktion av nyanställda. Den är uppdelad i två delar, en "central" och en "lokal".

Syftet med den centrala introduktionen är att välkomna den nyanställde till ett större sammanhang, i Volvo Data och hela Volvo-koncernen, och ge honom eller henne kunskap om var han eller hon hamnat.

Under cirka 17 timmar, fördelade på en hel- och två dryga halvdagar, försöker tio personer, samordnade av Personalavdelningen, ge den kunskapen. Efter att ha varit med vid alla tre tillfällena är jag inte helt säker på att de lyckas.

Och ändå är syftet och tankarna bakom så goda! Med den nyanställdes entusiasm och informationshunger hörsammar vi snabbt kallelsen och skyndar till VAK:s konferensrum 1 och 2 den första dagen. Visst vill vi lära om vårt företag och känna oss delaktiga i något större!

Smickrade

Till en början blir vi också smickrade av den uppmärksamhet som visas oss. VD inleder med det första av dagens fem anföranden och klockan tolv åter vi lunch i gästmatsalen.

När dagen avslutas med Blå tåget har vi fått en övergripande presentation av Volvo-koncernen och Volvo Data, samt dess organisation. Dessutom har SIF och CF talat sig varma för sina respektive förbund. Det var många nya siffror och begrepp, men tack vare ett väl upplagt program med ordentliga pauser och åtminstone till större delen - bra visuellt material minns vi det mesta när vi går hem.

Sömnigt

Dag två är dock situationen en helt annan. En sömning måndagseftermiddag samlas vi återigen, denna gång i rum Flundran i Data-huset. Det är trångt och mycket kvavt, och föredragshållarna ackompanjeras av en fläkt som tyvärr inte åstadkommer något annat än väsen. Nu är det meningen att vi ska tillgodogöra oss teknikinformation, lära oss om personalens utvecklingsmöjligheter på Volvo Data, företagets marknad och slutligen sätta oss in i säkerhetsfrågorna. Men snart börjar åhörarna skruva på sig, och vid en mindre rundfråga visar det sig att allt fler blir irriterade och finner tiden delvis bortkastad.

Orsakerna är flera. På något sätt blir det fel redan från starten. Bristen på syre medför att antalet gaspningar är proportionerligt med antalet minuter som går av eftermiddagen. När sedan flera av föredragshållarna river av sina både långa och faktaspäckade föredrag utan att vare sig presentera sig själva eller sitt material speciellt noggrant ökar inte direkt åhörarnas engagemang. Syftet med informationen är gott och ämnena väl valda, men tyvärr verkar det redan här vara glömt vilka åhörarna är.

"Barnsjukdomar"

Kontrasten mellan de två första delarna är slående. Nu handlar det plötsligt om korvstoppning, och den som vill bryta av med en paus får själv köpa sitt kaffe i automaten. En efter en överskrider talarna den annonserade tiden och när en av de sista handskrivna över head-buntarna dras igenom samtidigt som föredragaren stående dricker sitt kaffe som vore han på cocktail-party har de flesta av oss har gett upp.

Tredje delen utgörs av det sk Dialog-programmet. Under en mycket välregisserad heldag på Sörredsgården lär vi känna Volvo-koncernen, ur historiskt, nutids- och framtidsperspektiv. Innehållet och materialet är jämfört med de två andra dagarna helt i en klass för sig.

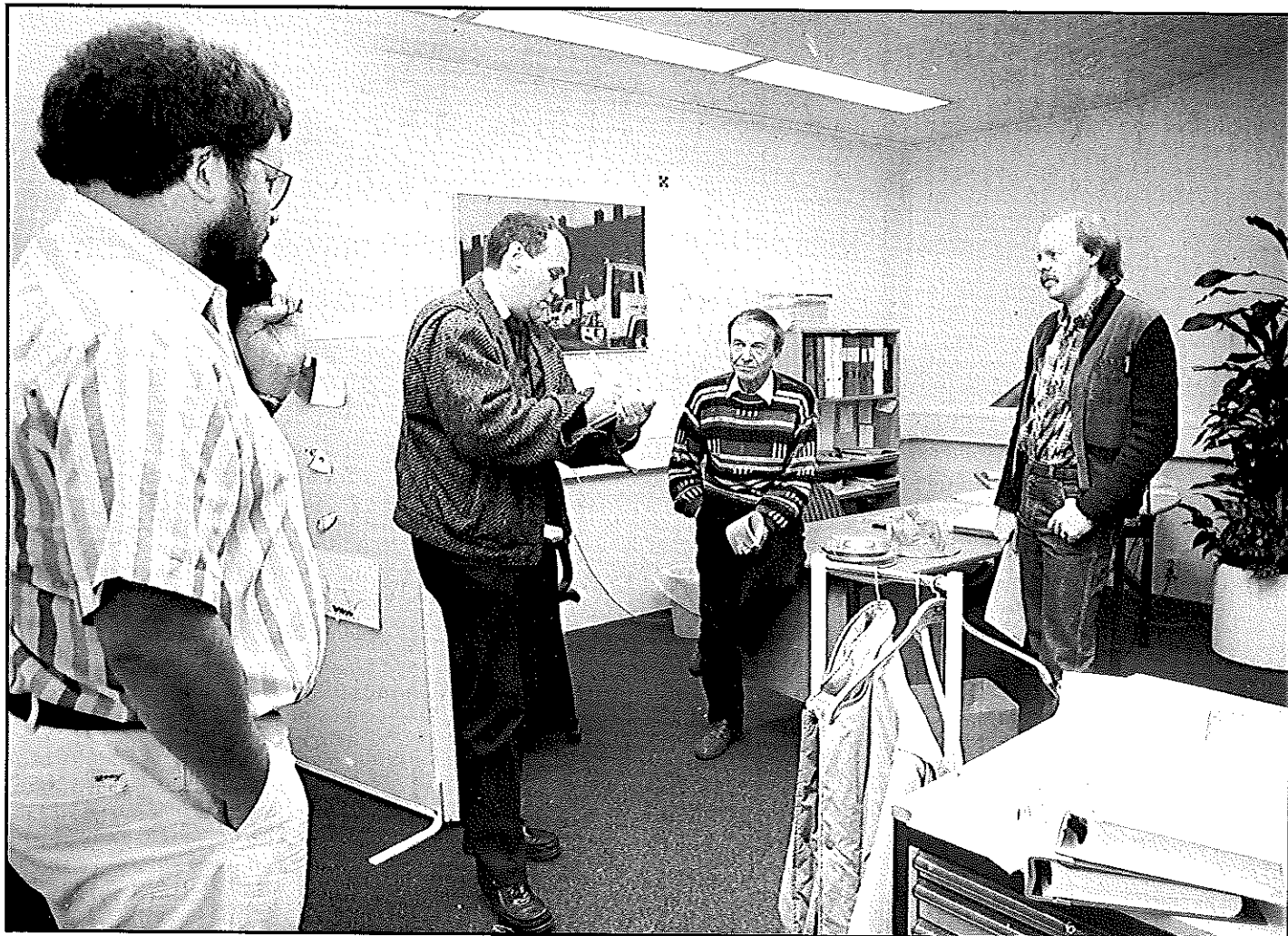
Skrämmande liten behållning

Vad är då behållningen av den centrala introduktionen? Skrämmande liten, om man låter del två dra ner medelvärdet. Den här omgången var den tredje av det nya introduktionspaketet. Hur kan det komma sig att man fortfarande dras med barnsjukdomar, som olämpliga lokaler, illa förberedda talare och dåligt fungerande tidsschema?

Tanken är att den centrala introduktionen ska rulla på, med cirka fyra genomgångar per år. Idén är bra, men varför inte fullfölja de goda föresatserna? Lös ekvationen med mängden information och tidsfaktor på ett bättre sätt, och hjälp gärna dem som önskar av föredragshållarna att ta fram ett material som fungerar.

Vi nyanställda borde ju vara en så tacksam åhörarskara; nya, entusiastiska och förväntansfulla. Ta vara på det!

HELGA BAAGØE

Skyddsronnd på Lindholmen. Här är det belysningen som granskas av fr v skyddsingenjör Bengt Byström, Albert Eklund från Inköp & Fastighet, huvudskyddsombud Lennart Andersson och DLI:s lokala skyddsombud Håkan Romanus (foto: Elisabeth Ohlson).

Skyddsronnd på Lindholmen:

Arbetsmiljön fingranskas

Fyra gånger per år går fyra herrar runt på Volvo Datas arbetsplatser, granskar, pekar, diskuterar och antecknar.

Arbetsmiljön fingranskas under dessa skyddsronder. Är belysningen bra? Hur är de här kablarna dragna egentligen? Ventilationen?

Terminalen följde med när man senast gick skyddsronnd på Lindholmen.

En efter en dyker de upp. Först på plats är Bengt Byström, Volvo Datas skyddsingenjör, sedan kommer Albert Eklund som ansvarar för Volvo Datas fastigheter. Därefter huvudskyddsombudet Lennart Andersson och till sist dyker Håkan Romanus upp, skyddsombud på Lindholmen. Dagens skyddsronnd kan börja.

— Hur är det här efter helgens revolution? frågar Albert Eklund och syftar på de inflytningar som nyligen skett.

Men enligt Håkan Romanus har "revolu-

tionen" inte märkts av särskilt mycket. Möjligt skulle det vara att det blivit svårare att få p-plats.

Efter att över en kopp kaffe gått igenom speciella problem inför dagens ronn, börjar man gå runt och inspektera arbetsplatserna.

— Här skulle det behövas speglraster för lysrören. Det här ljuset är inte bra när man arbetar framför terminal.

Albert Eklund antecknar. Det här ska åtgärdas.

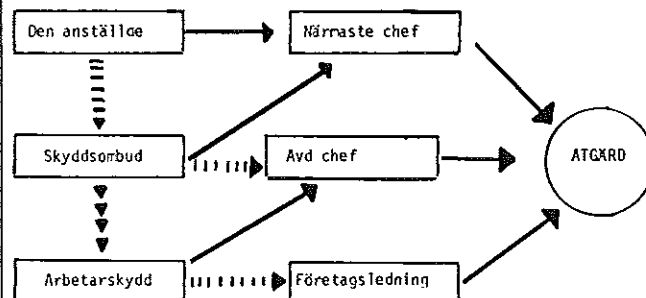
— Miljön här på DLI är rätt bra. Det är mest belysning och ventilation som vi behöver hålla ögonen på, säger Håkan Romanus.

Ventilation, ja. Mats Persson som vi träffar på

driften, påpekar att det är alldeles för varmt i källaren under sommartid. Gör något...!

ANNIKA LUNDBERG

VART DU SKALL VÄNDA DIG MED EN SKYDDSFRÅGA?

- Rätt väg för behandling av skyddsfråga.
- ||||| Skyddsfrågas behandling om den markerade vägen ej leder till ATGÄRD.
- ▶▶▶ Skyddsfrågas behandling om ingen av ovan angivna vägar leder till ATGÄRD.

20 år som skyddsombud:

Visst finns det mer att göra

Till hundra procent människovänliga bildskärmar, möbler, belysning och ventilation. Ja, om Lennart Andersson, huvudskyddsombud på Volvo Data, finge ägna sig åt önsketänkande så är det just det som han skulle sätta främst.

I cirka 20 år har han arbetat som skyddsombud på Volvo Data, varav två som huvudskyddsombud.

— Jag har alltid varit intresserad av människor och den miljö vi lever i, berättar Lennart Andersson som tillbringar 20 procent av sin arbetstid till möten, skyddsronder och kurser i egenskap av huvudskyddsombud för Volvo Data.

— Som skyddsombud ska jag vara uppdaterad på allt som händer och sker, hänga med i svängarna vid tex flyttningar. Ja, det kan vara allt möjligt, säger Lennart Andersson.

Inom Volvo Göteborg finns det ett huvudskyddsombudsråd som träffas regelbundet. Sedan har skyddsombuden inom Volvo Data i sin tur träffar.

Fyra ombud

På Volvo Data finns det fyra ombud, Lennart Andersson inräknad. Erik Thaagart-Jensen är lokalt ombud för VAK, Håkan Romanus för DLI och Jönköping, Rickard Henrysson för DA/DB och Lennart Andersson har även speciellt hand om DVF, Volvo Data Syd har dessutom två egna skyddsombud.

— Det är många gånger personalen som påpekar saker för oss. Vi har också fått

hjälp av sjukgymnasten Eva Krabbe som varit på arbetsplatserna inom Volvo Data för att kontrollera inställningar av möbler etc.

Arbetsmiljöstandarden på Volvo Data är bra, menar Lennart Andersson. Det är dock lite trångbott på vissa ställen. Omorganisationer och flyttningar skapar irritation.

— Men det har aldrig varit problem att få Volvo Data att ställa upp med pengar för att rätta till något som är fel, säger han.

Som skyddsombud har han befogenhet att stoppa arbetet om det är för farligt arbetsmiljömässigt sett. Men under sina 20 år har han bara behövt

Lennart Andersson, huvudskyddsombud på Volvo Data (foto Elisabeth Ohlson).

tillgripa det en gång.

— Det var tunneln mellan VAK och DA som jag stängde av på grund av halka. Sedan satte man in en värmefläkt där. Men det var länge sedan, berättar Lennart Andersson.

Stort problem

Ett stort problem idag är ventilationen. I vissa landskap varierar temperatur och luftfuktighet avsevärt emellanåt.

En annan sak är besvär med rygg och nacke som har ökat på senare år. Förr var det bara stanspersonal som hade sådana besvär, enligt Lennart Andersson. Bildskärmar är en annan stor fråga, liksom stress.

— Stress förekommer mer än vad man tror. Det är ett av de mest förekommande skälen till att man inte mår bra. Vi har haft två seminarium om stress på Volvo Data och det skadar inte att ha fler. Jag tror de ger en tankeställare.

Ergonomi bättre

— Det har också skett många förbättringar under årens lopp. Ergonomi på kontorsarbetsplatser är mycket bättre nu. I maskinhallen har vi tex blivit av med de tunga lyft man fick vara med om på halkortstiden, berättar Lennart Andersson.

Om nu någon har problem, eller har upptäckt något som man borde rätta till, vart vänder man sig?

— Vänd dig först och främst till din chef. Händer ingenting då, går du vidare till skyddsombudet, säger Lennart Andersson.

ANNIKA LUNDBERG

Volvo Datas skyddsingenjör:

Förebygger och ger råd

Egentligen skulle han kunna kallas för konsult. För det är så han arbetar, Volvo Datas skyddsingenjör Bengt Byström.

— Mitt jobb är helt förebyggande och rådgivande, berättar han.

Men det finns ett tillfälle då han faktiskt har befogenhet att ingripa mer aktivt. Det är om han skulle märka att något på arbetsplatsen strider mot arbetsmiljölagen. Men det brukar vara ytterst sällsynt, enligt honom själv.

Det är inte bara Volvo Data han har under sina vingars beskydd, utan även VTS, Verimation, Fortos, Volvo Transport, Volvo Reservdelars tjänstemän mfl.

— Vem som helst kan naturligtvis ringa mig för att be om hjälp och råd. Men det

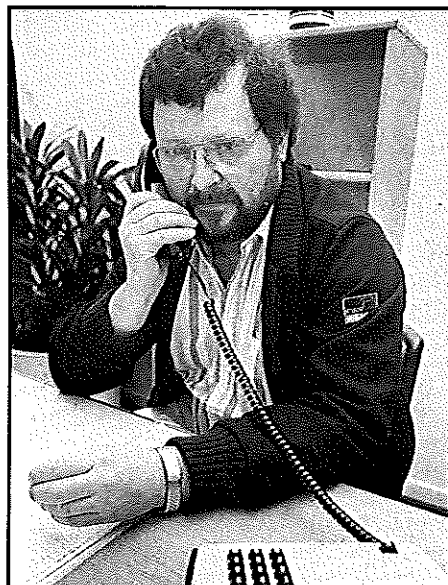
bästa är om man vänder sig direkt till sitt skyddsombud, säger Bengt Byström som finns på Central Hälsovård.

Skyddsingenjören ska hålla sig à jour med alla nya lagar, regler och undersökningar som kommer inom arbetsmiljöområdet. Tekniskt arbetarskydd, arbetshygien och ergonomi är de tre stora bitarna.

Han är med som expert i skyddskommittén, vid utformning av arbetsplatser, som lärare vid utbildning, med vid arbetsplatsinspektioner och utredningar av svåra olycksfall, samt utarbetar skyddsföreskrifter och instruktioner.

— Det är dock oerhört viktigt att skyddskommittén på varje företag i god tid skapar ett handlingsprogram så att medel verkligen finns när de behövs. Då kan vi göra ett bra jobb.

ANNIKA LUNDBERG

Bengt Byström är sedan mars i år skyddsingenjör för Volvo Data (foto Elisabeth Ohlson).

Glimtar från en annorlunda konferens:

Från organisation till organism

From organization ... to organism — minnesanteckningar från en konferens i oktober 1987 på Findhorn Foundation i Skottland.

Findhorn Foundation, grundat omkring 1950, är en organisation där 200 människor, vuxna och barn, lever och arbetar tillsammans. De odlar jorden, bakar brödet, undervisar barnen, egna och grannbyarnas, i antroposofisk* anda.

Här finns en bokhandel, ett apotek, tryckeri och ett eget dataföretag — Alternativ Data, ägt av en svensk.

Människor från hela världen kommer till Findhorn för studiebesök, eller för att delta i korta eller längre kurser. En gång om året arrangerar Findhorn en internationell konferens. Detta år var konferensen företagsinriktad, under mottot "From organization... to organism".

250 människor från omkring tjugo nationer, anlände till Findhorn lördagen den 10 oktober. Människor från Sverige och övriga Norden, från Kanada, USA, Australien, Nya Zeeland och många andra länder. Vi var 34 svenskar från olika företag och delar av landet.

Företagsledare, ekonomer, organisationsutvecklare, datakonsulter, företagskonsulter, forskare och författare. Där var vi nu, 250 små punkter, som skulle försöka fungera tillsammans på ett organiserat sätt i en vecka.

Yttre former: Föreläsningar och workshops mellan 9-12.30, 14-18, 20-22.30. Tisdag och torsdag fick vi två fria egna timmar.

Inre liv: I pauser, vid lunch och middag, under bussresorna mellan föreläsningssalen "The Hall" och hemmabasen "Cluny Hill College" hade vi samtal, erfarenhetsutbyte, nätverksskapande, mod att dela med oss av tankar och erfarenheter från våra jobb och liv. Samlingarna i rummet efter kvällarnas sena föreläsning, var värdefulla. Där summerade vi våra intryck och insikter. Kreativiteten blommade. Ofta var vi åtta - nio nationer samlade kring ett bord.

Glimtar

Vad kan vi dela med oss i en kort artikel? Glimtar av en process och kanske också det tummärke det satt i var och en av oss att jobba vidare med inom Volvo Data.

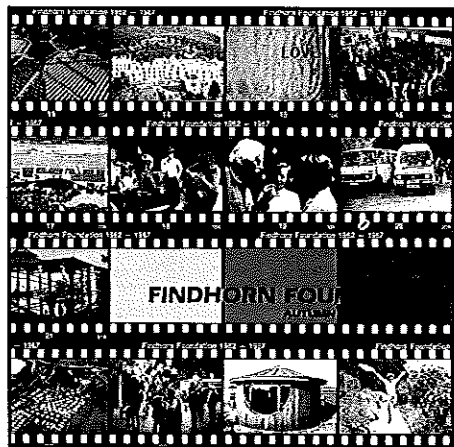
Vi citerar föredragshållare. Vill du veta mer om dem? Vi kommer att skaffa band från konferensen. Låna dem till din avdelning. Vi väljer att citera för att föredragshållarnas ord ska bli deras och inte våra. Det blir en kort lektion i engelska.

• Willis Harman (ekonom, författare): *No one can win, unless everyone wins.*

— Tänk värt! Att vinna, på bekostnad av... är det vinst, mänskligt, företagsmässigt?

• Peter Russell (arbetar bl a i Sverige med Berol Kemi och Televerket): *Find the common ground, on a human level—then, which is our next step as an organization? A hearty company, what is that? = Quality of relationships of people within the company and also the way they judge each other.*

— Vi har en bra grund, redan, speglade i våra egna ledarskapstester, som förmedlar

För 25 år sedan bildades Findhorn Foundation i Skottland.

den viktiga basen, vår mänsklighet och vårt mänskliga ansvar.

• Hazel Henderson (ekonom, forskare): *Individuals always learn faster than institutions.*

— Hur är det med oss på Volvo Data? Stämmer vår "byråkrati" med våra medarbetares "behov"?

Vision

• Linda Marks (organisationsforskare): *When a vision is grounded, people are moved toward action.*

— Vilken är vår gemensamma vision på om Volvo Data? Hur levandegör vi den i praktisk handling?

• Anita Roddick (företagsledare, grundare av "The Body Shop", ett internationellt "nätverk" av affärer för naturnära kosmetik och kroppsvård): *Love is a four-letter word that create as much fear as the other four-letter word f e a r. Put your love into the company more than you take out. Big companies are dying from boredom and inertia (inertia = tröghet, slöhet).*

— Vilka är våra förändringsbärare i Volvo Data? Våra gnistdändare?

• Don Land (organisationskonsult, miljö- och hälsokonsult): *What makes a healthy company? Most decisions in companies are made by people that do not feel well!*

— Vad är hälsa egentligen, för oss på Volvo Data? Och hur hälsosamma är vi, för oss själva, varandra, för vårt arbete och företag? Kan ett mått på hälsa vara hur vi kommunicerar med varandra? Hur vi lyssnar, ser och förstår, med intresse och

medkänsla?

• Georg Endenburg (företagsledare inom elektronikområdet): *Everybody needs a room and also every room needs it's limits.*

— Tolerans är viktigt liksom delgering med ansvar.

• Roger Harrison (Yale university, organizational behaviour): *Power and roll organizations are traditional (and male). A caring, participating organization is important now (and female).*

— Hur bejakar vi verklig delaktighet, ett djupare och bredare ansvarstagande på vår arbetsplats? Den kvinnliga (female) potentialen bär vi alla inom oss, kvinnor och män.

We do not have to learn "love". We just have to remember. Express it — if not — you loose the ability to use it.

Tummärken som sitter kvar

Tummärke (Berit): Sluta döma och bedöma. Lyssna, se att vi är varandras komplement. Den insikten sitter som ett tummärke i mitt inre.

Dessutom, att så många kvinnor och män, efter en hel veckas föreläsningar om företagsstruktur, organisation och forskningsinsatser, reser sig upp till sist, för svält, för försumning och för våra barn, som ska ta över efter oss. Det satte ett mycket djupt och kännbart tummärke i mig. Vad hjälper företagsutveckling om vi inte också, i förändringsarbetet, tänker på konsekvenser för fler än oss själva.

Tummärke (Gunnar): Den kraft som finns hos en grupp människor (organisation) där viljan och modet/mognaden finns att dela med sig. Att kunna se skärgården och inte bara de isolerade öarna.

Sund och lönsam företagsutveckling bygger på samverkan mellan tanke och känsla, mellan hjärna och hjärta hos människorna i en organisation. Den insikten förmedlades av samtliga föredragshållare.

Föredragshållarnas olika teorier kan ni fördjupa er i genom att låna banden. Några av deras ord om vikten av att bejaka vår mänsklighet i företagsutveckling, har vi velat förmedla.

Så utvecklade vi tillsammans konferensens organisation till en organism. Organism = ett levande system? En heltäckande definition av vad en organism är, finns inte, men en organism har alltid en funktion.

Vilken funktion har vi som Volvo Data?

Vilken är vår vision? Hur kan vi levandegöra den?

Skriv i Terminalen. Debattera med dina arbetskamrater. Hör av dig till oss, samtliga, inom Verksamhetsutveckling.

GUNNAR MATTSSON
BERIT SERBNO

*antroposofisk: grek. antropos = människa, sofia=vis

Telefonen styr hans dag:

VAK sämst på att svara

Johan Lundgren trivs på Lindholmen. Jobbet på minidatordriften är stressigt och bundet många gånger, men trivseln och effektiviteten i det sammansvetsade gänget väger upp nackdelarna.

—På VAK är ni så många fler, och ändå får man aldrig tag i någon av er när det gäller, säger han.

Efter en enda ilsken signal på avdelning 8340, Lindholmen, lyfts luren.

—Johan Lundgren.

—Jaha.

—När då?

Han antecknar. Nickar. Ler.

—Inga problem, det fixar vi!

Johan Lundgren är skiftledare på minidatordriften. Förutom Digital's datorer är telefonen hans viktigaste arbetsredskap. Den och kunderna styr hans dag. Därför blir ingen heller den andra lik.

—Här trivs jag, säger han och visar runt i lokalerna. Några skrivbord på snedden i ett avlångt rum, en fikahörna och så operatörsskåpet. Trångt, lite mörkt, men med soliga vykort på väggarna. En stereo. Fem anslagstavlor. En för var och en av de fyra största kunderna: Bilbiten, Bil och Truck, Motoria och Transport, och en för "akutfall".

PRATSTUNDEN

Knappt två år har Johan arbetat här. I april fick han förtroendet att bli skiftledare.

—Det berodde på en tillfällighet, som det mesta här i livet, säger han anspråkslöst. En tekniker fick nytt jobb, det blev rotation på hela avdelningen. Skillnaden är inte så stor, lite mer ansvar bara.

—Jo, en sak. Det är skönt att slippa kvällskiftet. Nu kan man umgås med vänner på ett normalt sätt. Det kunde man inte när man slutade tio på kvällarna.

Telefonen styr

Johans dag börjar med en avstämning med de som varit där tidigare på morgonen. Han kollar att nattens batch-körningar flutit som de ska, att fakturor och listor ligger utskrivna och klara. Så startas systemen upp och man kan börja jobba igen.

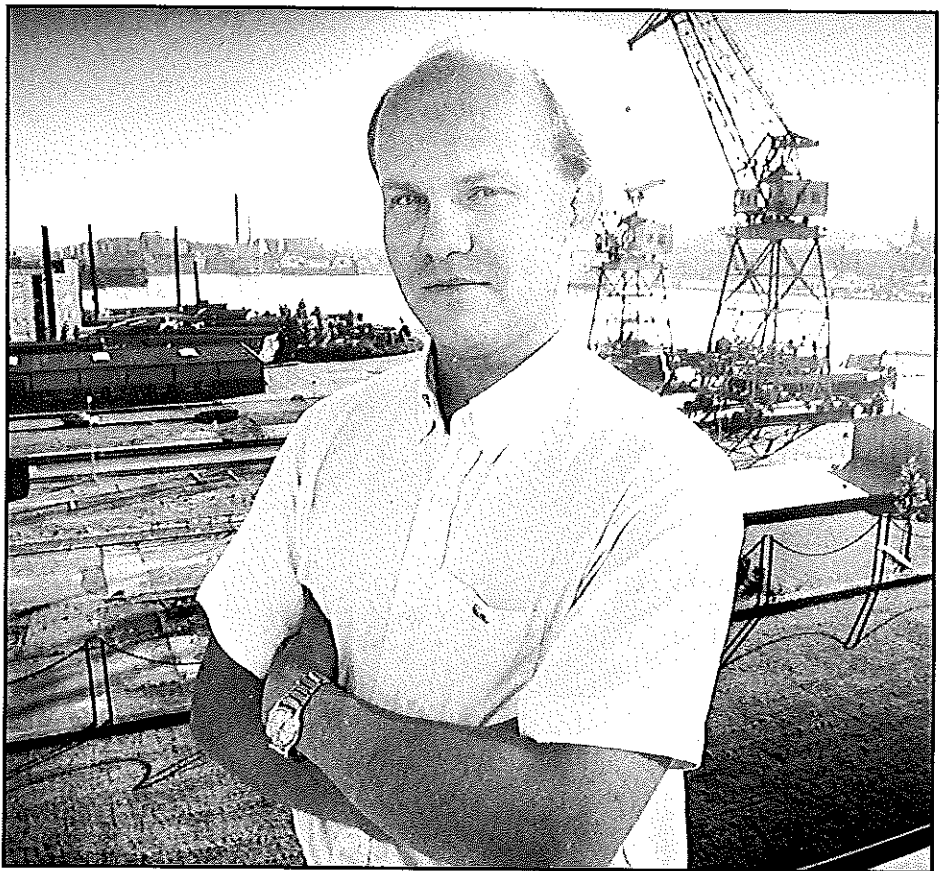
—Rutinerna är snabbt avklarade, berättar han. Därefter bestämmer telefon-

samtalen hur dagen ska fortsätta. Enformigt hinner det aldrig bli, nya saker dyker upp hela tiden och det går inte en dag utan att jag lär mig något nytt.

Mycket är annorlunda med att arbeta på Lindholmen gentemot t ex VAK. Maten äter Johan och de andra på ett lokalt café inne bland träkåkarna, eller på McDonald's i stan. När de hinner, vill säga.

man tag i er när det är som mest bråttom, vare sig på telefon eller via memo. Skärpning!

De cirka tiotalet anställda på minidatordriften är alla i ungefär samma ålder. Trots att man umgås så intensivt under arbetstid händer det då och då att man träffas även på fritiden, t ex för en innebandymatch. Annars ägnar sig Johan helst åt allt

Enda tillfället vi känner oss avskärmade på Lindholmen är när andra dataiter inte svarar i telefonen, säger Johan Lundgren (foto: Elisabeth Ohlson).

Ofta blir det bara en snabbtining av någon fryst färdig-mat i den egna mikrovågsugnen.

Allt görs i omgångar, raster, mat, möten, eftersom någon alltid måste finnas vid jourtelefonen mellan kl. 6 och kl. 22.

Samplanering

—Naturligtvis finns det både för- och nackdelar med att vara ett sådant här litet team som vi är, säger Johan. Nackdelen är att det är svårt att komma loss; hela avdelningen måste samplaneras inför en kurs eller semester. Fördelarna utgörs av gott samarbete, kamratskap och effektiv kommunikation.

—Det sistnämnda är ni dåliga på på VAK, utbrister Johan plötsligt. Aldrig får

som har med sjön och naturen att göra. Han seglar, surfar och jagar när årstiden är den rätta.

Personsökare

Ledig eller ej, i tankarna släpper dock Johan aldrig helt sitt jobb. Den lilla svarta personsökaren bär han med sig vart han går, redo att rycka ut när någon svår situation uppstår.

—Men det behövs sällan, poängterar han. De som jobbar här är så duktiga och erfarna allihop att de nästan alltid vet själva hur de ska lösa problemen.

HELGA BAAGØE

Fakta om 50 000 fröpar

— Verklighet för Hilleshög innan Volvo Data

Från frö till beta via HIFI. Hilleshögs nya redskap, ett informationssystem för fröförädling, [ska] betsmarknaden (foto: Rooney Johansson).

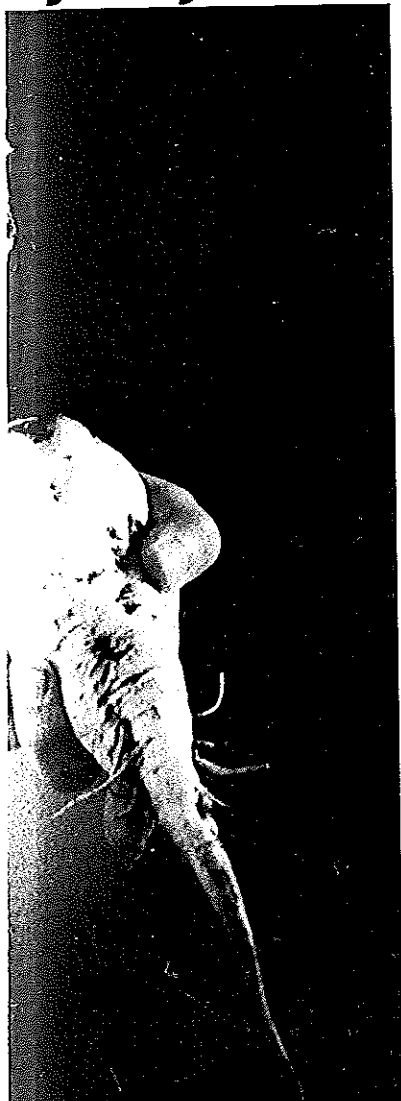
Fröodlare
Hans
Danielsson
tycker
det är
självklart
att
samarbeta
med
Volvo Data
Syd
när man
behöver
hjälp.
Nu senast
som
Hilleshögs
projektledare
i HIFI-
projektet.

Visst är de
värda
medalj
efter att ha
utvecklat
HIFI på
mindre än
två år.
Fr v:
Mats
Eriksson,
Lennart
Persson,
Lennart
Norrman,
Anders
Litsegård
och
AnnBritt
Andersson.

Partier samlade i pärmar

Syd ryckte in

Innan Volvo Data Syd ryckte in och konstruerade HIFI-systemet hade Hilleshög fakta om 50 000 sockerbetsfröpartier samlat i A4-pärmar! Och medan papperna sorterades växte betorna...

—Samarbetet mellan Hilleshög och Volvo Data Syd har alltid varit gott. Relationerna går tillbaka till Cardo-tiden. Därför kändes det naturligt att vända sig till er när vi fick problem med hanteringen av fröinformation.

Orden från Hans Danielsson, projektledare på Hilleshög, är riktade till Anders Litsegård. Anders är ansvarig på Volvo Data Syds Utvecklingscenter, och representerar den grupp på fem personer som arbetat med ett system kallat HIFI. Ett system som ska stödja förädlarna i deras arbete med att få fram nya och bättre betfrösorter.

Förädling

Sockerbetsfröernas fysiska kvalite har blivit ett allt viktigare konkurrensmedel på marknaden. Hilleshögs verksamhet utgörs därför till hälften av fröförädling. Mängden information som kommer in från Hilleshögs tolv förädlare i Europa och USA är stor. Hur stor anar man kanske först när Hans kör ner händerna i en container fylld med betfrön, och låter fröna silas mellan fingrarna samtidigt som han berättar att det finns 50 000 sådana här olika genetiska partier...

Tungrott

Varje höst skickar förädlarna sina sk lab-data och fält-data, dvs resultaten från sommarens odlingsförsök, till Hilleshög. Informationen bearbetades och förvarades tidigare i form av A4-pärmar i lokalerna i den gamla disponentbostaden utanför skånska Landskrona. Därefter skickades de tillbaka per post, en process som kunde ta flera veckor.

—Tillslut blev det alltför tungrott, och vi beslöt oss för att bygga ett informationssys-

tem för fröförädling, berättar Hans.

Diskussionerna med Volvo Data Syd startade i slutet av 1985. Projektgruppen bildades några månader senare och man döpte systemet till HIFI. HI för Hilleshög och FI, ursprungligen FI, för Förädlingsprojekt 1.

—HIFI betyder ju hög naturtrogenhet, så det passade bra!

Hans är egentligen fröodlare till professionen, och det ska nog till en sådan för den efterkonstruktionen.

Datamodellering

Idag, mindre än två år senare, är HIFI klart att sättas i produktion. Så gott som i alla fall, tiden har varit knapp och allt har inte flutit helt problemfritt.

—Förädlare kan ibland liknas vid konstruörer: oberäkneliga och totalt oförstående inför datamänniskors krav på exakt-het, menar AnnBritt Andersson, ADB-projektledare på HIFI. Detta märktes inte minst vid vår datamodellering, när begrepp och förhållanden, m m skulle definieras exakt.

—Att de sitter långt bort ifrån oss, i olika länder och med olika vanor och önskemål allihop gör inte heller saken enklare.

Växer

Betor är inte som bilar. De blir inte kvar där man ställt dem. De växer.

Sockerbetsväxten är tvåårig. Första året en beta, och efter en vinter en stock med frön. Bönderna är naturligtvis bara intresserade av de sockerrika betorna. Förädlarna får därför ta fram sina frön genom att, med en köldchock, lura växterna att tro att en vinter passerat.

Betan sås på våren. Redan ute på fältet undersöks kvaliteten på bladen, förekomsten av eventuella sjukdomar, etc. Efter skörden på hösten testas sockerhalten i laboratorium. Resultaten skickas till Hilleshög, där de bearbetas och skickas tillbaka i form av listor till förädlarna. Utifrån dessa listor görs ett urval av frösorter, vilka sås i växthus. Genom att lura plantorna att hoppa över

betproduktionen, och genast producera frön istället, får man fram de frön som ska sås till våren igen.

—Därför är det så oerhört viktigt att förädlarna får sina listor snabbt, förklarar AnnBritt. Annars går hela kommande års produktion förlorad.

Disketter

HIFI består idag av några hundra on line-program i UFO och ett tjugotal batch-program i Cobol och Fortran. De flesta användarna av systemet sitter än så länge på Hilleshög i Landskrona, där de bearbetar det på disketter inskickade materialet från förädlarna.

—Målet är att HIFI ska kunna köras direkt från Holland, Tyskland, England, Frankrike, Italien och USA via Volvos internationella nätverk, berättar AnnBritt. Än har vi inte nått dit, men bara det att vi rationaliserat bort denna enorma och svårhanterliga pappersmängd är en stor förbättring.

—Förutom att de tolv resultatdatabaserna både påskyndar och underlättar bearbetningen av resultat avsevärt, förbättrar de också möjligheten till ett bra urval av förädlingsmaterialet, säger hon.

Mycket återstår

HIFI har lämnat projektstadiet och gått in i förvaltningsfasen. Uppgiften är inte på något sätt slutförd för Volvo Data Syds del.

—Mycket återstår ännu att göra, säger Anders. Nya önskemål kommer in från förädlarna allteftersom de lär sig och arbetar med systemet. Idéer vi tidigare var tvungna att lägga åt sidan på grund av tidspressen kan vi nu ta upp igen.

Bakom honom i det ljusa arbetsrummet i Volvo Datas Syds nya, fräscha lokaler hänger en anslagstavla. På ett papper står Utvecklingscenters motto skrivet. Det lyder: Den dagen man tycker att man är färdigutvecklad, är man inte utvecklad utan färdig...

HELGA BAAGØE

Tankar om arbetsglädje:

Glöm inte bort entusiasterna

Ibland nås våra öron av sällsamma historier om människor, ofta tekniker, så intresserade av sitt arbete att det blivit mer en hobby än ett "8 till 5"-jobb.

Ligger det någon sanning bakom dessa historier? Ja, enligt Margareta Henricsson på Lindholmen, gör det det. Och det är inte utan att man drabbas av misstanken att hon dessutom själv tillhör denna kategori.

— Det händer att jag får ett ryck ibland när jag kommer hem, och gör ett program för barnen på Macintoshen, tex för att lära dem multiplikationstabellen, berättar Margareta Henricsson.

Bakom denna entusiasm döljer sig en av Volvo Datas duktiga tekniker och en av våra auktoriteter inom minidator-världen. Margareta Henricsson har inom avd 8360 (f d 2560) ansvaret för leverantörskontakter, inköp och planering av maskiner, samt

konfigurering av hårdvaran.

— Det är ett roligt och ansvarsfullt jobb.

— Alla vill sälja till Volvo. DEC, Digital Equipment Corporation, är huvudleverantör, på gott och ont. Under ett år har DEC nyanställt 300 personer bara i Sverige. Konsekvensen blir att alltför många kan alltför lite. Kvaliteten på personalen har helt enkelt inte hållt med, säger Margareta Henricsson.

Som för de flesta människor i vår stres-

sade värld, står "mer tid" högt upp på Margaretas önskelista. Mer tid att läsa, mer tid att lära. För tekniken utvecklas hela tiden. Margareta försöker hålla sig så mycket i framkanten som pengarna tillåter.

— DEC är speciellt tuffa. De kommer ständigt med nya versioner av operativsystemet. Har du inte det senaste är de inte heller lika intresserade av att ge dig samma grad av service. Det är det nya som gäller.

Själv har hon lång erfarenhet i yrket. När hon för fem år sedan kom till Volvo Data, hade hon bl a på Televerket Radio skapat det första automatiska telexsystemet för fartyg. Hon trivs med att ha mycket att göra och är inte heller den som drar sig för att säga vad hon tycker.

— Jag försöker vara ärlig. Rävspel tycker jag inte om.

Margareta Henricsson är inte den enda som tycker det är roligt att jobba. Här sitter det mycket duktigt folk med samma inställning. Det är väsentligt, menar hon, att Volvo Data verkligen månar om denna skara av entusiaster, om man är intresserad av att behålla dem i framtiden.

— Det är inte säkert att de från företaget får det beröm de förtjänar för sina arbetsinsatser. Vad vi lever på är våra nöjda och glada kunder. Det är positivt och det uppmuntrar oss.

Kommunikation

Kommunikation är ett område som Margareta Henricsson skulle vilja utveckla mer. Här händer det mycket inom DEC och även mellan DEC och tex IBM.

— Det råder ett enormt tryck på anslutningar. Vi började ju så smått med ett lokalt DEC-net. Nu har vi fått en ny brygga och kan ansluta terminaler i Torslanda till våra VAX-datorer här på Lindholmen, berättar Margareta Henricsson.

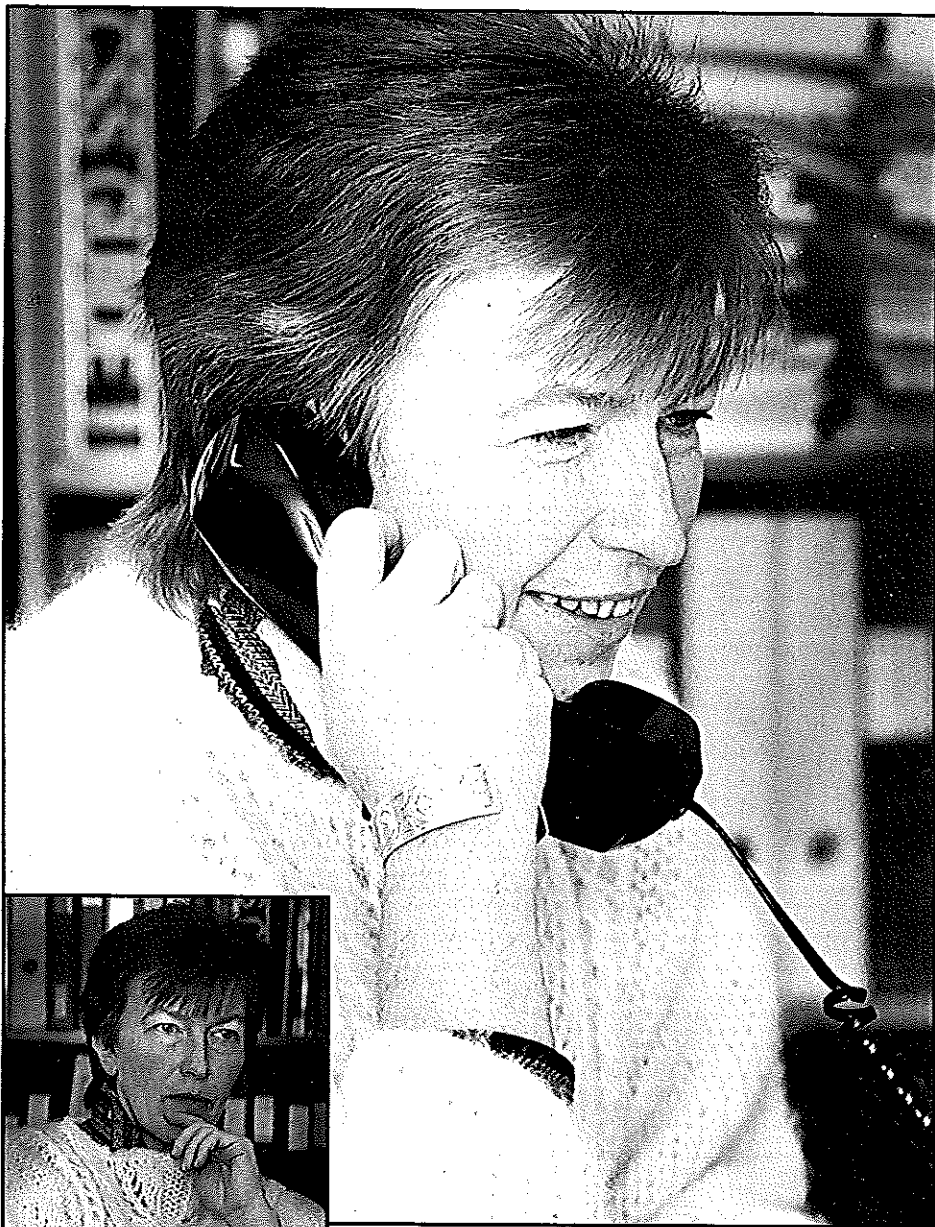
— Fördelen om man ansluter sig här är att man kan köra allt på en linje. Vi sparar mycket tid i bl a resor. Överhuvudtaget medför en investering i nät, stora rationaliseringsvinster för våra kunder, säger Margareta Henricsson.

Idéer, planer, visioner, vilja. Men det räcker inte, när dygnet inte har mer än 24 timmar. Övertid är nästan nödvändigt. Det är svårt om man samtidigt har barn. Själv försöker Margareta Henricsson att dela upp det stenhårt. Fritiden ägnar hon åt familjen.

— Visst behöver vi fler kvinnliga chefer. Men det är ett tungt jobb. Vi måste skapa förutsättningar runt omkring för att hjälpa både kvinnor och män att kunna kombinera chefsjobbet och barn.

— Idag är det en näst intill omöjlig kombination. Till det bidrar framför allt kravet på övertid. Det borde finnas någon typ av back-up för cheferna, så att man kan avlasta dem när de tex är tvungna att stanna hemma med ett sjukt barn. Det ses inte med blida ögon om en chef, kvinnlig eller manlig, skulle ta ledigt av den orsaken idag.

ANNIKA LUNDBERG

Kommunikation är ett område som Margareta Henricsson, minidator-expert, skulle vilja utveckla mer (foto: Conny Nylén).

Metoder och Utbildning ger svar på frågorna

2800, en nybildad resultatenhet i Volvo Data börjar ta form. Bakgrunden är att metodutvecklingen inom AU-området stagnerat på Volvo Data. Tanken är att vi, genom Metoder och Utbildning, ska bli den ledande leverantören i Volvo vad gäller metoder.

Enheten har funnits sedan 21 september, och i dagarna är det meningen att de 22 medarbetarna ska vara samlade på VAK. De kommer från 2530 (konstruktionsmetoder för IBM stordatorer och tidiga utvecklingsfaser), 2970 (metoder inom IC) och 2950 (Skolan). Enhetschefen, Anders Persson, har ett långt förflutet inom Volvo Data. 1984 tog Anders steget ut till en tjänst som utvecklingskonsult hos Data Logic. Men när 2800 kom på tal tvekade han inte inför att komma tillbaka hit igen.

Metoder

Vad innebär då metoder egentligen? Enkelt uttryckt kan man säga att de är det medel man använder för att förändra sin verksamhet så att man når ett önskat mål.

Tänk dig att du är hungrig. Du måste göra något för att bli mätt. Genast inställer sig tre väsentliga frågor, nämligen VAD?, HUR? och VEM?

Vad? Låt oss säga pannkakor. Hur? Kanske betämmer du dig för att använda pannkaksmix. Vem? Du skickar ner din lillebror till affären, samtidigt som du själv sätter på plattan och tar fram ett stekjärn. Svaret på frågan "hur?" är just den metod du tänker använda för att nå ditt mål.

På 2800:s nivå innebär metoder kopplingen mellan systemutvecklingen och det som behöver förbättras hos kunden.

Syftet klart

Bra metoder innebär att ha syftet med förändringen helt klar för sig innan man startar. Saknar man syfte slår metoden fel och man får ett system som producerar felaktig eller försenad information. Man kan kanske inte alls nå den information man vill ha ut, trots att man vet att den finns i systemet.

Äggpunch

Låt oss återgå till exemplet med pannkakorna igen. Kanske blir du sugen på lite äggpunch efter maten där du sitter, mätt och belåten. Du vet att ägg ingår som en ingrediens i pannkakor, och därför borde finnas i ditt kylskåp. Men eftersom du tidigare, hungrig och desperat, valde den enklaste lösningen, nämligen pannkaksmix, kommer du inte åt några ägg nu. Du borde alltså ha tänkt efter hur du ville ha hela din kväll, innan du skickade iväg din lillebror till affären!

2800 har syftet klart för sig innan de startar (foto: Elisabeth Ohlson).

—Vårt verksamhetsfält spänner över hela AU-området, berättar Anders. Inom Volvo Data arbetar vi mot 2003. Övriga Volvo-företag utgör den andra stora delen av vår verksamhet. Till dessa båda läggs en mindre bit, i form av externa kunder.

—Information Engineering - att använda datorstöd vid systemutveckling - kommer vi att satsa mycket på. Projektleddning och kvalitetsstyrning är andra viktiga områden.

Skolan

Anders vill gärna poängtera Skolans viktiga roll inom 2800.

—Skolan ska inte endast innebära under-

visning, utan vara ett medel för allt vi gör, ett sätt att sprida information. Den ska bevaka utvecklingen inom utbildningsteknologin och stödja Volvo Data genom att lära oss att utnyttja den.

Inför framtiden ska skolan också satsa på mer uppgiftsorienterad utbildning, istället för, som idag, bara produktorienterad.

—Att jobba med metodutveckling är många gånger ett både tufft och krävande arbete, men det ger också en oerhörd stimulans, säger Anders.

HELGA BAAGØE

Är det så att ett och samma system finns i hjärnorna hos de olika betraktarna? Räk-
nas användarna till be-
traktarna? Om så, befinner
sig då systemet i centrum av
användaren?

Väger alla betraktare lika
tungt? För upphovsmannen
är datasystemet en "white
box", han har ju själv be-
stämt vad som är systemet.
Han vet hur det ser ut inuti.
Är det i själva verket inne i
huvudet på upphovsman-
nen, som systemet har sitt
centrum? Om upphovsman-
nen flyttar till Australien,
följer då systemets centrum
med honom? Om upphovs-
mannen dör, lever då syste-
met vidare? Om så, i vilken
form? I dokumentationen?
Är dokumentationen syste-
mets centrum? Är dokumen-
tationen systemet? Är syste-
met självt systemets cen-
trum?

Systemets upphovsman
har ju placerat ut användar-
na i sitt system. En inköpare
har blivit anställd för att
sköta inköp som en följd av
upphovsmannens "master
plan". Användaren (inköp-
aren) är kanske den, som vet
minst (eller i alla fall den
som lärt sig sist).

En föreläsare gav ett audi-
torium på ett par hundra
datamänniskor följande
uppgift: "När jag säger "nu",
skall ni vända er om och se
vad bakomvarande åhörare
har för färg på ögonen...
NU!" Alla vände sig om och
skådade den bakomvarande
i nacken! Detta ger oss an-
ledning att fundera: Finns
det speciella problem, när vi
betraktar system, där vi
själva är variabler?

Det kanske är så att ett
system inte har något cen-
trum. Jämför frågan "var i
hjärnan sitter kunskapen att
två plus två är fyra?" Veten-
skapen är nu benägen att tro
att ett minne finns spritt
överallt i hjärnan. Man talar
nu om "the holographic
paradigm". I ett hologram
finns uppgifter om helheten
lagrad i varje punkt. Är det
så att ett system finns i alla
punkter, och att ett centrum
inte finns?

En annan liknelse: Var lig-
ger tyngdpunkten i en
dansk 25-öring (med hål

forts på sid 14

SAS köper planeringssystemet Carmen: En miljonaffär

Inom Konsultgruppen
är man glad idag. Nu
har man nämligen fått
en andra order på
planeringssystemet
Carmen. Det är SAS
Crew Scheduling i
Köpenhamn och Stock-
holm som
vill
använda
systemet.
Faller det
väl ut,
handlar det
om en
miljonaffär
för Volvo
Datas del.

I förra numret
skrev vi om hur
Carmen vid en
mässa i Sollen-
tuna fick lov-
ord från Sver-
iges Riksradio i
Stockholm, där
man använder
det för att plan-
era sin produktion.

Nu är nästa
kund på gång.
Den här gången
är det SAS
Crew Scheduling
som vill
testa Carmen.

— Bara i
Köpenhamn
arbetar 40 per-
soner på heltid
med att planera
arbetsschemat för flygplans-
besättningarna. Och då handlar
det om besättningar från tre
olika länder som är anslutna till
sju olika fackförbund med allt

vad det innebär i olika avtal,
arbetstider mm, berättar Hans
Afzelius, chef för Konsult-
gruppen på Volvo Data.

Idag använder man inget
datorstöd för denna komplic-
erade planering, utan arbetar
helt traditionellt med "papper

dock programmet bakom som
analyserar konsekvenserna av
dessa planer.

På SAS är man inte ute efter
att rationalisera bort planer-
arna. Tvärtom. Man vill istället
få en bättre överblick för att
kunna använda besättningar-
nas arbetstid
rationellare.

— Det hand-
lar om en halv-
automatisk
planering. Sys-
temet hjälper
den profes-
sionella planer-
aren att bli ännu
mer profes-
sionell, säger
Hans Afzelius.

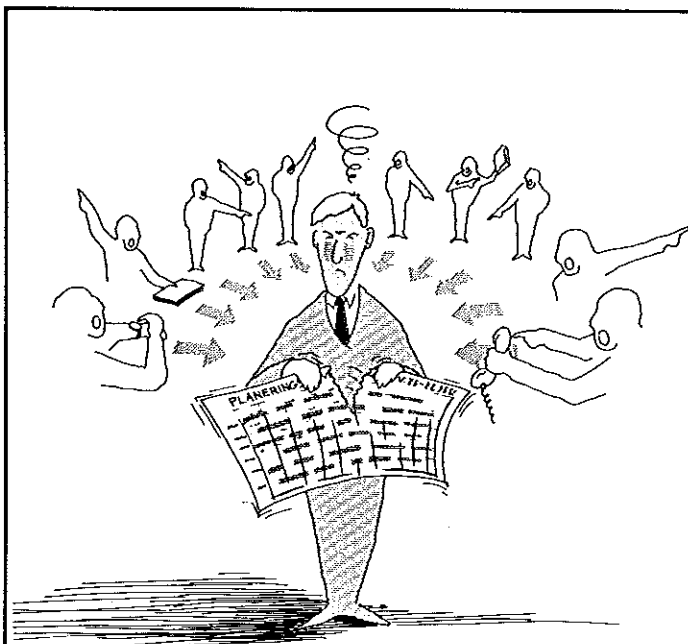
I mars nästa
år gör man en-
ligt avtalet en
pilotinstalla-
tion i Köpen-
hamn.

Efter att ha
testat systemet
i en månad är
det sedan dags
för SAS Crew
Scheduling att
definitivt be-
sluta sig.

Samtidigt
har kontoret i
Stockholm
långt fram-
skridna planer
på att använda
Carmen för att
planeringen av
flygplansdis-

ponering. Även här köper man
en licens av Volvo Data för att
få använda systemet.

ANNIKA LUNDBERG

CARMEN

och penna".

— Vad vi nu hjälper dem
med är ett system där man ritar
planeringsschemat på skärmen
istället. Den stora skillnaden är

Flyttnytt

Nu har flyttkarusellen kom-
mit igång igen. Helgen mel-
lan vecka 45 och 46 hände
följande:

- f d avd 2930 (ingår numera
i 2600) flyttade från DVF
till DLI,
- till 8300 på DLI flyttade
Douglas Lindqvist och Stig
Johansson.

Några fler flyttningar
kommer inte ske förrän tidi-
gast efter vecka 48, enligt
Albert Eklund. AL

Aktuell telefonkatalog

Vecka 48 börjar vi dis-
tribuera en ny upplaga av
"Interna Telefonkatalogen".
Aktuell katalog får vi dock
endast med din hjälp. Vid
eventuella felaktigheter
eller ändringar som medför
ändrade kataloguppgifter
bör du omgående anmäla
detta skriftligt via blankett-
en på sidan 11 i katalogen.

Du kan även göra din
ändring på ett formaterat

memo.

Ett problem som vi vill
komma till rätta med är alla
beställda telefonnummer.
När en beställd telefon är
inkopplad, meddela vem
som ska använda den och
rätt avdelning. Växeln kan i
annat fall inte ge någon serv-
ice till abonnenterna. För
mer information, tala med
din kontaktperson.

KATALOG-
REDAKTIONEN

Att hålla Volvos telefonkatalog för Göteborg aktuell, är mer än ett heltidsjobb. I snitt får Inger Ehrenholm, redaktör för katalogen, in mellan 400 till 500 ändringar per vecka (foto: Elisabeth Ohlson).

Sveriges största företagskatalog görs på Volvo Data: 12 000 i Volvos telefonkatalog

12 000 abonnenter och en upplaga på 20 000 exemplar. Det gör Volvos telefonkatalog för Göteborg till Sveriges största företagskatalog.

Och den görs här på Volvo Data. Redaktör är Inger Ehrenholm som dagligen sliter med att datera upp katalogen. För det rör sig på Volvo. Mycket och ofta.

Som redaktör för Volvos telefonkatalog har hon många ögon på sig, Inger Ehrenholm. Vem minns inte reaktionerna när katalogen kom ut och det utan flikar? Eller när man gick över till att binda in den och "gula delen" inte var med?

Om det är något som många använder mycket och ofta på Volvo i Göteborg, så är det telefonkatalogen. Och varje förändring lägger man märke till direkt.

Jag får mycket reaktioner. Många telefonsamtal. Och ofta ger det mig impulser och idéer, som kan bidra till att göra telefonkatalogen ännu bättre, säger Inger Ehrenholm.

Nästa katalog beräknas komma ut i

början av december. Då har cirka 150 personer varit inblandade i arbetet med den.

Jag har 44 olika kontaktpersoner spridda över hela Volvo Göteborg. De i sin tur kontaktar ytterligare ett antal personer på olika avdelningar. När det är dags för en ny katalog, tar jag fram datalistor som via kontaktpersonerna sprids ut till de olika avdelningarna där man kontrollerar att alla uppgifter stämmer.

Det blir ungefär två utgåvor om året av telefonkatalogen. Men målet är tre per år. Och med tanke på alla flyttningar som sker titt som tätt blir många uppgifter i katalogen snabbt inaktuella.

Rörlig koncern

Volvo är en mycket rörlig koncern. I snitt får jag in mellan 400 och 500 ändringar varje vecka. Dessa skriver jag in i ett program kallat TOPAS, som samtidigt fungerar som växelns telefonkatalog. På så sätt har i allafall telefonisterna tillgång till en någorlunda aktuell katalog, berättar Inger Ehrenholm.

Och växeln hjälper i sin tur mig genom att tala om när något inte stämmer.

Det är många som glömmer att

anmäla ändringar. Och vi får inte några uppgifter automatiskt. Kanske bläddrar man inte tillräckligt mycket i katalogen. Där finns nämligen en blankett för just ändringar.

Ständiga förändringar, alltså. Men någon gång måste man sätta punkt. Annars skulle det aldrig komma ut någon ny katalog. Inger skickar ut datalistor till kontaktpersonerna. Ett par veckor senare ska alla ändringar vara inne.

Från TOPAS körs sedan en fil över till Volvo Datas stordatorer. Inger ser efter så att det ser bra ut, för in en del justeringar och går sedan igenom allt ytterligare en gång, men denna gång på en papperskopia.

Ett par dagar senare är hon färdig att skicka ett band till tryckeriet i Kungsbacka. Så småningom blir det dags för korrekturläsning av katalogen. Bara den tar tre dagar. Efter att ha gått igenom en s k blåkopier är katalogen klar för tryck.

Nu har jag blivit lovad hjälp. Och det behövs. Det är tufft att hålla i detta ensam. Kanske kan vi då komma upp i åtminstone två och en halv telefonkatalog per år, hoppas Inger Ehrenholm.

ANNIKA LUNDBERG

i mitten)? Den ligger i hålet och alltså inte i själva myntet. Kan det vara så att ett systems centrum (tyngdpunkt) ligger utanför själva systemet?

Användarvänlighet

I fallet med truckföraren ovan (låt oss kalla honom T) kan man tala om olika grader av användarvänlighet.

T kan få en datalista med visst utseende, som visar vilka produkter i lagret, som skall plockas ihop till en sändning.

Denna lista kan vara lättläst eller svårsläst. Informationens form kan vara mer eller mindre "användarvänlig".

Listans innehåll kan vara sorterat så att T's körsträcka i lagret minimeras (dvs det egentliga arbetet har underlättats).

Har datasystemet blivit mer användarvänligt i detta fall? Vilket är mest användarvänligt, en svårsläst lista, vilken minimerar körsträckan eller en lättläst lista, vilken medför längre körsträcka?

T's egen informationshantering kan göras på olika sätt. En variant är att T, för varje detalj som han plockat, skriver "Nu har jag plockat 45 st skruvar 1234". En annan variant är att han trycker på en knapp "Allt klart" när allt är klart. Olika användarvänlighet?

Innebär användarvänlighet ett minimerande av den intellektuella och fysiska ansträngning, som krävs av användaren?

Vad händer då om man i fallet med automattruckar eliminerar den intellektuella och fysiska ansträngningen helt, eller med andra ord, leder hög användarvänlighet till att användaren elimineras?

LARS OLENFELDT

I NÄSTA NUMMER av Terminalen följer fortsättningen på denna artikel där Lars Olenfeldt fortsätter med att ifrågasätta vad vi egentligen menar med uttryck som bl a softvarukvalitet, program och informationsstrategi.

Ledarutveckling på Volvo Data:

Nytt block på gång

Volvo Datas program för ledarutveckling rullar vidare. I och med omorganisationen kommer det nu till en ny utbildningsdel. Den har man nyligen testat på resultatenhetscheferna vid en pilotkurs. I mars nästa år startar den på allvar.

Det ursprungliga ledarutvecklingsprogrammet bestod av fyra olika block. Men på grund av omorganisationen kommer man nu att lägga in ett nytt block i programmet.

Vad det handlar om är väl rätt givet, nämligen den nya organisationens inriktning.

— Vi vill belysa och skapa acceptans för de begrepp och roller som gäller i den nya organisationen,

berättar Lena Backhausen-Sundqvist på Verksamhetsutveckling.

Två "nyckelbegrepp" för den nya organisationen har, enligt henne, fått en central betydelse i det nya utbildningsblocket:

- kraftig marknadsorientering
- hög grad av decentralt ansvar och beslutsfattande.

— Det här innebär att vi

skjuter på det sista blocket som handlar om organisation, företagskultur och ledarskap. I stället kommer det nya blocket att i flera omgångar hållas för samtliga chefer och seniorer, med början i mars nästa år, säger Lena Backhausen-Sundqvist.

Men först ska det nya ut-

gruppen bestå av Lennart Bruce, Yngve Zuhr, Holger Lissvall, Anita Vagelin (tills vidare), Gunnar Lindberg och Lena Backhausen-Sundqvist.

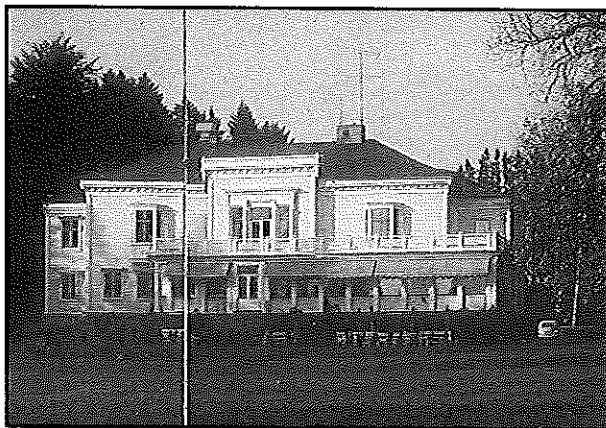
Vad kommer det nya blocket då att innehålla? Ja, under cirka tre dagars tid är det tänkt att man ska hinna igenom en diger lista som bl a innehåller:

- Organisation -87 sett ur ett historiskt perspektiv.
- Organisationens inriktning och vad de två "nyckelbegreppen" egentligen innebär.
- Hur vi når dit. Om mål, planer, delegering, styrning, stöd och uppföljning.
- Hur marknads- och produktutvecklingsprocesserna ser ut, hur de ska fungera och samverka.
- Volvo Data —

koncernens kompetenscenter inom ADB och vad det egentligen innebär.

— Efter denna utbildningsomgång kommer vi att under hösten -88 hålla det sista blocket i ledarutvecklingsprogrammet. Men redan nu finns det idéer om hur vi ska gå vidare efter det, säger Lena Backhausen-Sundqvist.

ANNIKA LUNDBERG

På Aspenäsgränd i Lerum har man haft en pilotkurs för att testa det nya ledarutvecklingsblocket.

bildningsblocket finslipas. Detta efter den pilotkurs som nyligen hölls för samtliga resultatenhetschefer vid Aspenäsgränd i Lerum. Där testade och utvärderade man utbildningens innehåll grundligt.

— Vi fick många värdefulla synpunkter, säger Lena Backhausen-Sundqvist.

En arbetsgrupp jobbar nu med att förbättra utbildningen.

Utmaningen avgjord

Ja, du läste rätt. På grund av omorganisationen på Volvo Data har fritidskommittén sett sig tvungna att avsluta årets Utmaning i och med period sex. Och därmed står 2600 som vinnare, tätt följda av 2080.

På tredje plats kom förra årets vinnare av Utmaningen, nämligen 2700. 2600 fick med andra ord sin revansch.

Inom de närmaste veckorna kommer fritidskommittén att ta ställning till hur och när man ska fortsätta. Ett alternativ är att en ny Utmaning startar vid nyår.

AL

RE	P5	P6	Total summa	Totalt motlönstal	Plac
2070	—	116	116	7,7	9
2080	31	25	148	65,5	2
2100	—	—	—	—	—
2200	434	375	1 694	24,0	8
2300	497	550	2 692	24,3	7
2400	168	192	948	44,2	4
2500	268	348	1 899	30,3	6
2600	345	301	1 750	67,6	1
2700	803	667	4 231	57,7	3
2900	673	594	3 683	38,2	5

Lediga platser

2600:

CAD:utbildare.

Kontakta Roland Mohr, tel 669028.

2600:

CAD-konsult.

Kontakta Lars O Johansson, tel 667796.

2600:

CAM-konsult.

Kontakta Per-Arne Carlsson, tel 669028.

2600:

Specialist på CAD/CAM kommunikation.

Kontakta Bértil Gabrielsson, tel 667469.

Publishing.

Kontakta Stig Hillgard, tel 669123

eller Hans-Olov Hansson, tel 669126.

Interna förändringar:

Från	Namn	Till
2120	Björn Larsson	2230
2440	Monika Eriksson	2201
2340	Kerstin Forsberg	2611

Slutar:

Avd	Namn	Datum
2210	Ingegerd Alphede	871230
2210	Per-Erik Karlsson	871230
2080	Andre Weiner	871230
2220	Eva Dahlbäck	871120
2110	Peter Sanderson	871120

Nya på Volvo Data

Eva Carlsson
programmerare
på avd 2340
fr o m 871001

Gun-nilla Augustsson
programmerare
på avd 2350
fr o m 871001

Lars-Erik Hall
programmerare
på avd 2350
fr o m 871001

Bengt Amneskog
Gruppledare
på avd 2350
fr o m 871001

Stefan Larsson
help desk operatör
på avd 2170
fr o m 871019

Alf Thunberg
metodutvecklare
på avd 2530
fr o m 871001

Per Agblad
outputoperatör
på avd 2160
fr o m 871019

Mats Abrahamson
programmerare
på avd 2750
fr o m 871116

Ett steg på vägen...

...mot fullfjädrade dataiter tog våra aspiranter på avd 2070 när de gav sig ut på praktik inom Volvo Data. För att känna igen varandra, delade man ut "Trainée"-medaljer till samtliga aspiranter och "Fadder"-medaljer till alla faddrar som har hand om dem under praktiken (foto: Conny Nylén).

Hästfluga på Volvo Data

Genom Agneta Hellgren på 2870 har ett lite ovanligt intresse börjat sprida sig på Volvo Data. Det handlar om att gå på tur med islandshästar.

-Tack vare islandshästens unika egenskaper kan alla prova på den här härliga naturupplevelsen, säger Agneta.

För tusen år sedan förde vikingarna med sig hästar till Island. De svaga dukade under för det hårda klimatet, de överlevande förde släktet vidare. Resultatet blev den starka och motståndskraftiga islandshästen.

De senaste tjugo åren har islandshästen exporterats till det europeiska fastlandet, där den snabbt fått en entusiastisk anhängarskara. Sedan två år tillbaka har intresset även börjat sprida sig här på Volvo Data.

Islandshästintresset sprider sig på Volvo Data. Här ser vi, fr v, Julia Sjöström, 2640, på Lukka, Agneta Hellgrens syster Ulla på Stjarni, Magne Källström, 2870, på Drifa och Lennart Callenberg, 2540, på Eldur (foto: Agneta Hellgren).

Eldsjal

Agneta Hellgren, på avdelning 2870, är en av eldsjälarna.

-Sedan jag väl en gång suttit upp på en islandshäst har jag nästan helt tappat intresset för stora hästar, säger hon, och uppmanar i samma andetag

alla andra hågade att följa hennes exempel och prova på en tur.

Tölt

Islandshästen har många fördelar, enligt Agneta.

-Utmärkande för den är dess

fem gångarter. Förutom de tre vanliga, skritt, trav och galopp, har islandshästen nämligen också tölt och passgång. Töltens snabba benförflyttningar i fyrtakt medför små benrörelser och gör att även en nybörjare sitter mjukt och bekvämt i sadeln.

—Att hästen dessutom är liten - oftast inte högre än 140 centimeter - innebär att den rädsla och osäkerhet många känner inför större hästar aldrig behöver uppstå, berättar hon.

Naturupplevelse

-Att färdas nära naturen; över berg, genom kärr, i skogar eller på öppna fält buren av denna urhäst är en känsla som inte kan beskrivas, den måste upplevas! säger Agneta.

Islandsintresse

För Agnetas del uppstod intresset för knappt två år sedan. Minnesgodta läsare av Dumpen kommer kanske ihåg att 1986

års vinnande semesterbild var tagen av Agneta, och föreställde just islandshästar på fjälltur i Jämtland. Den trippen var ett av Agnetas första möten med det starka och energiska djuret.

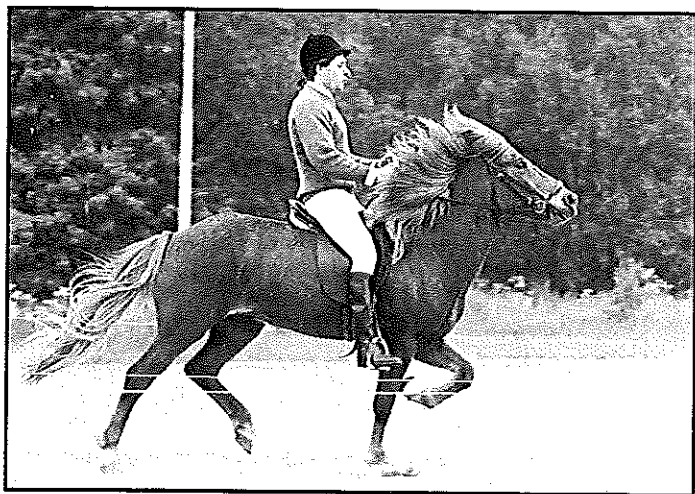
Intresset växte, inte bara för rasen, utan också för hela Island, dess folk och kultur. Sommaren 1986 är därför - helt följdriktigt - redan inplanerad i form av en resa till den karga vulkanön i Nordatlanten.

Turer

Men i väntan på sommaren leder Agneta tillsammans med egna hästen Stjömöfakur - stjärnhästen på isländska - själv turer i Floda utanför Göteborg.

-Ring mig på telefon 6 97 97 och boka in, uppmanar Agneta alla oss som ännu inte provat. Jag lovar er en tur ni aldrig glömmer!

HELGA BAAGØE

Tölt — islandshästens speciella fyraktiga gångart — gör att även nybörjare sitter bekvämt i sadeln.

NÄSTA NUMMER

Manusstopp: 27 november
Skicka dina tips och artiklar till
MEMOID: VD.TERMINAL